

bez znatnih diferencija uslovljenih neodređenošću skale ili mjerila.

Proučavajući salmonide i njihov uzgoj, došao sam iskustvom radeći sa našim salmonidima (i Thymalidima), postepeno do jedne metode, koju sam potpuno iskusio. Ona se osniva na utvrđivanju količine masnoće, koja se nalazi kod salmonida, u većoj ili manjoj mjeri, u naslagama na slijepim crijevima (Appendices pyloricae), te oko želuca i crijeva. Utvrdio sam skalu sa pet stupnjeva (stepeni) uhranjenosti:

1. **Veoma dobar:** u slučajevima, kada su slijepa crijeva (App. p.) potpuno prekrivena naslagom masnoće tako, da se uopće ne vide ispod te naslage.

2. **Dobar:** ako se slijepa crijeva vide samo djelomično, tu i tamo.

3. **Srednji:** ako se vide sva slijepa crijeva, ali masnoća ipak pokriva u pravilnim redovima međuprostore između slijepih crijeva.

4. **Slab:** ako masnoće ima malo, samo tu i tamo.

5. **Veoma slab:** ako nema uopće nikakve masnoće.

Kao primjer navodim, da sam biologu O. Šenku u Sarajevu poslao, na njegovo

pitanje, ovu moju skalu, koju je iskušao prigodom rada na proučavanju iscrpljivanja ribljeg organizma uslijed parazita. Nakon primjene skale konstatirao je: »Skala masnoće je izvrsna, vrlo pristupačna« i kasnije: »Stepeni masnoće mi sjajno pomažu«.

Primjećujem, da se ova metoda može primjenjivati na svježe ribe, kao i preparirane, ali upotreba formaldehida smanjuje naslage masnoće u trbušnoj šupljini ribe. Zbog toga je potrebno ribe spremljene u formalinu pregledati u što kraćem roku, a korisno je i opravdano, da se navede zbog komparacije, kako dugo su pregledane ribe ležale u formalinu.

Dakako da u uzgojnoj praksi salmonida često može da zadovolji i jednostavno brzo ocjenjivanje vanjskog izgleda riba, da bi se mogla za svakodnevnu, osobito trgovačku upotrebu, označiti njihova kvaliteta obzirom na uhranjenost. Naprotiv u svakom slučaju, gdje za uzgojne ili naučne svrhe treba dokumentirati nalaz, ova iznesena metoda i skala je lako izvediva jednostavna, pristupačna i pouzdana.

—o—

Iz Saveza sportskih ribolovnih društava NRH.

KAKO JE UREĐEN RIBOLOV NA PLITVIČKIM JEZERIMA?

»Slatkovodno ribarstvo Jugoslavije« u svom broju 6/7 od ove godine objavilo je članak ing. N. Fijana: »Nacionalni park — Plitvička jezera«. U članku je naglašeno da ribolov i rakolov u svrhu privrednog iskorištavanja ili sporta ne će biti dozvoljen.

O uređenju i organizaciji Nacionalnog parka u području Plitvičkih jezera mnogo se raspravljalo, pa su konzultirani mnogi poznati stručnjaci, naučne usta-

nove i pojedine društvene organizacije. Svaki od konzultiranih stavio je svoj prijedlog i dao stručno mišljenje o uređenju parka. Prelistala se je strana literatura i proučila organizacija postojećih Nacionalnih parkova u drugim zemljama. Svi su se složili u jednom da Plitvička jezera kao cjelinu treba štititi i spasiti od daljeg nagrđivanja i devastiranja. Naročita se obratila pažnja prirodnim ljepotama i rijetkostima, flori i

fauni. Iz čitave zbirke mišljenja i prijedloga morao se sastaviti plan rada po kom će se odvijati posao oko uređenja jednog od prvih Nacionalnih parkova u našoj zemlji. Tako je ovaj plan nekoliko puta mijenjan i dotjerivan, a propisi o korištenju i uređenju parka prerađivani.

Konačno je postavljena organizacija i donijeti su propisi. Da li je čitav ovaj posao sretno riješen i dobro postavljen, o tom bi se moglo diskutirati i na široko pisati. Jedno je pozitivno: Plitvička jezera stavljena su pod posebnu zaštitu i povjerena jednom određenom tijelu, Glavnoj upravi za šumarstvo NR Hrvatske, na čuvanje i upravljanje.

O zaštiti riba i rakova raspravljalo se posebno. Pretresano je i pitanje športskog ribolova koje toliko interesira naše mnoge sportske ribare. Pojedinci su stali na stanovište totalne zabrane ribolova, i potpune zaštite po principu općeg uređenja Nacionalnih parkova. Drugi su predložili odstupanje uz racionalna ograničenja tako da ribolov bude dopušten, a da ribe i rakovi budu ipak zaštićeni. Ovo stanovište zastupao je i Savez športskih ribolovnih društava NRH. Konačno je ovaj princip usvojen, pa su izdana uputstva za vršenje ribolova i rakolova na području parka.

Većina sportskih ribara posjećiva'a je često Plitvička jezera ne samo radi ribolova, nego i kao ljubitelji prirodnih ljepota Plitvica i okoline. Ni jedan se nije zaputio u taj kraj bez ribolovnog pribora. Dosadanja »sloboda« lovljenja i kretanja po Plitvičkim jezerima navik'a je mnoge da rade što žele i da se ponašaju kako im se sviđa. Većina sportskih ribara nije upoznata s novo izdanim ribolovnim propisima, pa zbog neznanja i starih navika lako se može pozriješiti i doći do odgovornosti. Objavljivanje ovih propisa poslužiće osim toga sportskim ribarima da se upoznaju s organizacijom i uređenjem parka u tom pravcu, a omo-

gućit će im da mogu dati svoj sud o sadanjem uređenju, kao i mišljenje i prijedloge o daljem uređenju parka, tako da bude što pristupačniji, a istovremeno što bolje zaštićen.

UPUTSTVA

za vršenje ribolova i rakolova na području parka

Čl. 1

Ribarenje i rakolov na Plitvičkim Jezerima treba da ima racionalan karakter. Lovljenje pastrva mora se vršiti na način i u vremenu (sezonski) tako da ne bude ugrožen njen rasplod i uzgoj. Pastrva se mora održavati u povoljnom broju i kvaliteti koji odgovaraju uzgojnom kapacitetu »Plitvičkih Jezera« obzirom na količinu vode i na količinu raspoložive riblje hrane.

Osnovno je da pastrva na području parka mora biti zaštićena.

Čl. 2

Radi polučjenja gornjeg cilja zabranjuje se lov i promet ribom za vrijeme mriještenja t. j. u vremenu od početka oktobra do konca marta iduće godine. Najmanja dužina pastrve koja se smije loviti ne smije biti ispod 30 cm.

Čl. 3

Iznimno u svrhe naučnog ispitivanja ili umjetnog uzgajanja uprava parka može dozvoliti ribolov i rakolov za vrijeme mriještenja.

Čl. 4

Ribolov se dozvoljava samo na pojedinim jezerima i to na onima koje uprava parka zato odredi. Ribolov se može vršiti samo udicom sa umjetnom mušicom i ribicom, na športski način sa malim trokukama.

Svako drugo lovljenje ribe, kao postavljanje udica sa živim mamcima (kederima) bilo danju ili noću te pomoću gujavica kao i mrežama ili bilo kakvim drugim spravama kao i varalicama (binkerom) zabranjen je.

Zabranjuje se također ribolov sa sedrenih barijera te iznad i ispod njih u širini od 2 metra.

Čl. 5

Zabranjeno je pregrađivati, iscrpljivati ili odvracati ribolovne vode radi ribolova kao i sprječavati bilo kojim načinom povratak ribe s poplavljenih zemljišta u vodu od koje je nastala poplava.

Ako se pokaže da je pastrva suviše prorjeđena i da je potrebna da se zaštititi radi boljeg razmnožavanja uprava će privremeno zabraniti lov.

Čl. 6

Onaj dio ribolovnih voda Plitvičkih Jezera koji je naročito pogodan za plodjenje i razmnožavanje pastrva može biti proglašen ribljim plodilištem.

Bliže odredbe o zaštiti ribljih plodilišta propisat će Uprava Nacionalnog parka.

Čl. 7

Radi mriješta i uzgoja riba stalno je zabranjen svaki ribolov na svim pritocima Plitvičkih Jezera.

Čl. 8

Osobama koje kratko vrijeme borave na Plitvičkim Jezerima, turistima, ribarima, itd. športašima, mogu se izdati dnevne ribolovne dozvole sa valjanošću od 1—15 dana uz slijedeće pristojbe:

a) za naše državljane:

od 1—5 dana plaća se pristojba od 200.— din.

od 6—10 dana plaća se pristojba od 300.— din.

od 11—15 dana plaća se pristojba od 450.— din.

b) inozemni državljani plaćaju trostrukom prednju pristojbu.

Osobe koje love ribu moraju imati ribolovnu dozvolu i mogu loviti samo u pratnji organa uprave parka. Za pratioca plaćaju za pola dana 50.— din.

Od ulovljene ribe može udičar za sebe zadržati najviše 10 kom uz naplatu 75.— din po 1 kg težine. Ostalu ribu koja je oštećena predaće u sabirni bazen a onu koja je oštećena prodat će uprava parka.

Čl. 9

Prilikom ribolova zabranjeno je oštećivanje obala, kidanje ili rezanje pojedinih stabala ili grana radi bolje mogućnosti lova.

Čl. 10

Radi boljeg uzgoja riba može se izgraditi mrijestilište sa odgovarajućim kapacitetom i potrebnim bazenima za ribu.

Čl. 11

Za lovljenje rakova osobama navedenim u čl. 8 ovih uputstava može Uprava parka izdati dnevnu dozvolu uz naplatu pristojbe od 50.— din.

Čl. 12

Ova uputstva važe od dana kada stignu upravi parka, do opoziva i dok se ne donesu nova uputstva.

—z—

SPORTSKI RIBOLOV U NR MAKEDONIJI

Vjerujem da će se ribari-sportaši N. R. Makedonije iznenaditi kad vide da o sportskom ribolovu kod njih, piše osoba koja živi na sasvim drugom kraju naše domovine. Želim, međutim, da ovim člankom postignem dvostruki rezultat; prvo: da pokrenem ribare-sportaše N. R. Ma-

kedonije da nas putem ovog lista upoznaju sa razvojem sportskog ribolova i ribarstva u N. R. Makedoniji, a drugo: da naše čitatelje donekle upoznam sa prilikama sportskog ribolova, sa vodama i ribama N. R. Makedonije, prema mojim zapažanjima, nekada i danas, kao i